

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

20. Sciaoceum PP. reuocantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

& renidenti ore operiuntur mortem, de illa sermonem alacres cum iis trahunt tanquam vitæ momento fortunatissimo quo mox spinae euhente euolaturi sunt in beatas Deorum suorum sedes, quæ fronde prænuntij (quod est dæmoni facile) re ipsa completi, lectatores illorum misere inducuntur ut sibi quoque ab iis promissam, beatitudinem mortis, nihil addubitent ratam fore si constantes in obsequio Deorum ad extremum durent. Hinc illæ in futuram vitam sponsonum felicium ed certiores quod emptæ pretiis immanioribus a cœli magistro & gubernatore spirituum syngraphæ: is archimagus Pechini, do git, sed suos in aliis vrbibus maxime Nanhione albat Ministrorum suas præstigias, & has tutrī cœlum commecatus solennes syngraphas venderent. Vrbis ergo ingenium à religione vertenda ed auctoribus quo certiora salutis pignora tenere se in ea confidebat, ingratè responsu nostrorum expectationi; addē quod nec ipū se satis liberè in opus habebant, cùm ea ciuitas indicti exilij finibus clauderetur, statenq[ue] in procinctu semper ad eam deserendam. Haud fuit, tamen addē vacu eorum labor, quin Literati nobilis eiusque filiorum baptismi calorem pensaretur, ipso B. Patriarchæ nostri sacro die, à quo & Ignatius sicutus est. Creuit postea numerus tingend. rum, primum ad duodecim draginta, inde ad quinque supra quinquaginta; quibus Sciaoco vinti denique accessere. Menles aliquot Patres egerant Nanhione, om improuisus Pechino adfuit Longobardus, ad hoc à P. Pasio vocatus Macaum, ut nostrorum in Sinis stationes pro suo munere, cum illo inspiceret, mors consilium Pasij interuerit. Quare Longobardus in Europam, & Rōmam P. Nicolaum Trigaultum destinauit biennio tantum postquam Sinas intrarat, sed animosum, & prouidum; experientissimum rerum Sinenium, & cui tuto posset illius itineris, gravitas committi; Nanchini Trigaultius operam dabat Sinenibus, item Nanhionem appulsus, cum Longobardi mandatis Macaum evasi, non sine periculis in Cantonensis Provinciæ traiectu: inde versus Malcam & Indiam vela fecit anni 1613. Februario, quem octennio post in Sinas reducem, sequetur sua gestorum narratio. Longobardus ne frusta mortuo Pasio venisset Nanhionem, nostros illuc fategit habile; Proregem ad hoc, eorum saltēm conscientum fieri curauit; quod Rescripto parcens si dissimularet se quicquam scire, censeretur ex hypo Sinarum annuere. Sumptis inde animis tentare ausus est abiecdam, Sciaocci nostrorum stationem reparare, vt suus vnā nominis Christiano sanctificetur honos, & ille vnicus Euangelio in Sinas aditus permaneret liber; ne auarum factum Præfecti Sciaocensis, pessimum contrarios, & exitiale in reliquos Mandarinos exemplum traheret. Munivit negotio difficulti viam apologetico eloquentissimo quod à Doctore Paulo Scriptum accepérat; ipse Proregi Cantoneensi, per fratrem nostrum Sinensem Sciaochini porrexit. Hic (ne leuidensa, vt minimus obicerit, fraudetur sua laude) ille est qui religiosos Lusitanos, Hispanos,

^{20.}
Sciaocum
PP. Euocan-
sus.

& alios varij generis vectores , naufragij duplicitis miserabiles reliquias efficacissima opera seruauit ; naufragi ad insulam Hainanensem capti- que illicò , traditi fuerant iudicandi Cantonensibus Mandarinis , quo- rum gratiæ summa fuit vitam iis seruare , verum in carcere , deterio- ri morte ipsa ; hoc solùm reis quod essent externi , nec quis præfo- cati Eorum miseriis frater optimus succurrit , & solerti manu causam apud Protegem tam industrie tractauit , vt iis libertatem , naum , via- tum , vsque Macaum exoraret . Iam quod Patres spectabant Sciaoeum remittendos in possessionem suæ domus ab iniusto Præfecto usurpa- te , Præfectum eundem vehementissimè terruit . Bonzios acciuit & suburbij Primores , multum eos rogans , ne Patres sinerent illuc resti- ui ; at hi longè ab iis qui fuerant diuersi , & quamquam seriuis , dam- nis suis consuictiores facti , negarunt penitus obstituros se Patrum re- ditui , ne iterata fluminis cluione mergerentur . Taolius inter hæc Nanhionis & Sciaoei superiori iure Præses improbissimum Præfectum du reluctantem , & tergiuersantem compulit ad iudicium quod tulerat iniquum palinodia rescindendum ; & edicendum iuridice posteriori sententia , erratum ab se in priori ; Patres malè damnatos ; nunc illis ut ante fuerant integra esse & salua omnia , quam summo imperio , ringenti extortam sententiam , beneficium suum Præfectus videri cu- piens , ad Longobardum eam misit testificatus alacritatem singularem ex Patrum innocentia nouis cognitionibus comperta ; dumtaxat enixè obsecrabat honoris sui ratio haberetur , nec prius Sciaoeum Patres re- peterent , quām Magistratu decessisset , quod ei vltro assensit Longo- bardus . Promulgata vero Sciaoei redditus nostri sententia mirum quan- to adplausu ab illo Hosiorum tam pridem nobis infesto suburbio te- cē- sit , quām insperata conuersione voluntatum , & linguatum , maledicta & calumnias , doctrinæ nostræ commendatione mutauerint , sibi ut aie- bant , antehac ignoratæ . Fastidio fuerit eiusdem prope extremi pericu- li distincta narratio , ex quo statio Nanciana surrexit clatior & glorio- sius auctore periculi manifesta Dei vindicta multato . Vitabant etenim domum nostram Maiores Mandarinis , quod inter Vanfuos sita esset , Regis nempe cognatos , gentem in omnem injuriam effrænem , & vnius tantum instigatione in nos debachantem ; huius supplitio animosiores Mandarinis , nostrorum pàlām suscepere tutelam . Præfectus urbis edi- ci publici domum nostram monumento simul , & honore ; quo Patres , & eorum legem magnoper laudabat . Ecclesia quidem , vt pri- maria in vrbe , personarum nobilitate minimè illustris , sed honesti po- puli vniuerlo cœtu & virute Dco charissima , proin cerebra pellendi morbos & dæmones insignis potestate : ipsi quoque pressi aduersis ethni- ci , Iesum & Mariam in open vocabant , faces cereas & odores mit- tebant ad eorum effigies artura ; crucem , aquam lustricam & nostro- rum preces , malis suis remedium adhibebant . Comœdi quin etiam un- dequaque curiositati spectatorum caprare materiam soliti , Christianis

VV

11.
Comœdi
Ethnici